

Peter Graus tale ved genforeningsfejringen

Taler

Peter Grau
Politiker

Dato

10. juli 1920

Sted

Dybbøl Banke

Kun en Episode i det danske Folks Liv skal fremhæves her i Dag: Vilkaar og Vækst, Opfyldelse af dets Genforeningshaab, Genforeningen, det var gennem Aarene en stille Bøn, det stærke Haab, som Bibelen siger "I troen en Bestandighed i det, som haabes, og en fast overbevisning om det, som ikke ses", var Forjættelseslysene paa vor Vej i det Nationale ArbejderTjeneste. Danmark var lemlæstet 1864, berøvet 2 Femtedele af sit Statsretslige omraade og omtrent den samme Befolkningsdel. Men det var det gamle Kronland Slesvig og bederboende omkring 170.000 dansktalende Mennesker, som Løftet blev givet om Genforening med deres Moderland. "Landet taget, Folket tvunget", sang Digteren. Mens Folket i Kongeriget rejste sig efter Nederlaget til Samling og Kraftudfoldelse der paa alle Omraader, økonomiske og politiske, kulturelle og sociale, var Vilkaarene for Udvikling her i det fraskilte Land meget forringet. Der maatte langt Pusterrum til, før Befolkningen kom i Trit med de vanskelige Levevilkaar, den nu var kommen ind under. Dens Sprog var i Skammekrogen, dens Sange forbudt og Ungdommen skulle ind i Erobrerens Batailloner til Tjeneste langt fra Moderlandet, det var haarde Vilkaar at leve under og overvinde. De blev baaren og overvunden. Gennem Famlen og Usikkerhed naaede Befolkningen til Metode for sit Selvforsvar, og der stod sin Prøve gennem Aarene og kunde holde Stand baade kvalitativt og kvantitativt mod de store maalbevidste Hindringer, deres Stilling var underkastet. Den folkelige Erobring, den nationale Omkalfatring, den skulde befolkningen trodse med egen Styrke og ved den Hjælp, den fik fra sine Landsmænd i Kongeriget.

Thi, kunde den danske Stat end ikke officielt yde Hjælp til at holde Genforeningshaabet ved Lige, bundet som den blev ved Traktaten og Konventionen, Erklæringen om, at den ingen Ret havde til at kræve Landet tilbage, saa var der dog Vide kredse i det danske Folk, der støttede os baade materielt og ideelt og var fælles med os i Haabet om Genforeningen. Paa hvilken Maade kunde dette Haab opfyldes, ved hvilke Midler, kunde det naas ved en

Apel til Voldsmændenes Retsind og Højsind, ved en henvisning til de uafviljelige Forpligtelser? Jo længere Tiden gik, desmere groede derved Græs paa Uretten. Hvem kunde minde Tyskland om, at det havde Følger. Tyskland stod frygtelig rustet baade til Lands og til Vands. Hvor var den Magt, der var stærk og villig nok, saa den kunde tiltvinge os Retfærdighed.

Saa kom Krigen og med den de haardeste Lidelser, vi endnu havde døjet. Bekymrede og med Angst for vore Landsmænd, levede Befolkningen, der maatte leve under de haarde, skarpt haandhævede Krigslove i lange Aar, fra August 1914 til Efteraaret 1918. I Flok og Skare kom Ulykkesbudene om Død eller Lemlæstelse, om Sygdom eller Fangeskab for dem, som var ude i Slagmarkernes eller Skyttegravenes Rædsler. Alle Mænd af Aargangene fra 18 til 49 Aar var jo indkaldt. Men trods Krigens Nød og Gru voksede i den Danske Befolkning Troen paa Udfrielse, og tryggere end tilforn levede Haabet til Danmark. Thi Tyskland var besejret, og da det i Oktober 1918 maatte bede om Vaabenstilstand, var Visheden om Genforeningen med vort eget Folk beseglet.

I krigens Tid havde Grænsen været spærret. Faa og sparsomme var Budene vi modtog, og omsvøbsfulde og uklare maatte de være paa Grund af den Preusiske Censure. Nu aabnedes Sluserne. Gaver i rig Fylde, af Penge og Levnedsmidler, af Klæder og Fodtøj, Modtagelse af vore sultne Børn i de Danske hjem, og Hjælp til dem, Krigen havde handlet ilde med, flød rigeligt og storsindhed.

Befolkningen og Befolkningen her var Brødre og Søstre, der snart vilde blive genforenet. Ventetiden blev bryndsom nok endda, men i Dag mødes det danske Folk fra Danmark og Sønderjylland her paa Dybbøl, hvor det reves fra hinanden i 1864, - til Genforening. Det Kongepar sendte Danmark herved for at fejre Festen. De er ikke Gæster, men som vi hjemme i deres eget danske Folkehus, thi Grænsen ved Kongeaaen er slettet. Deres Majestæter, Kongen og Dronningen og Enkedronningen og det kongelige danske hus samles i Dag til Fest med den Befolkning, hvis Adskillelse fra Danmark var Deres Majestæts Bedstefader Kong Christian IX et Smertens Minde, som aldrig blev forbundet af den Konge, som i sin Alderdom sendte Bud herved: "Sig dem, at jeg beder for dem hver Aften".

Nu har Sønesønnen atter taget Landet og Befolkningen i Besiddelse, og vi har med Jubel hørt og hilst Deres Majestæt, Kong Christian X, og deres Slægt.

Den Kongelige Danske Regering kommer ikke for at tilkendegive Overtagelsen af fremmed Land, men for at udstrække sit Kendskab og sin Omsorg til ogsaa at

gavne den adskilte, nu genforenede befolkning. Vi har hilst og hyldet den danske Regering. Den Danske Lovgivningsmagt, Rigsdagen, er mødt her med fine Medlemmer fra begge Ting for at samles med den Befolkning hvis Tarv i det fælles Folkesamfunden nu sammen med vores egne Repræsentanter i den danske Rigsdag og de mange Embedsmænd, Folk af alle Stænder, der mødes her med os for at fejre den store Stund, da Danmarks Grænse atter rykkes mod Syd. Vi hilser dem og giver dem hjerteligt Haandslag og lover at gøre sammen med dem vort til, at det danske Folk maa gaa en god og sund Fremtid imøde. Alle Egne og Stænder er her repræsenteret uden dem, der stod længst ude i Bølgebrujet, hvor Braadsøerne sydede, og på den nationale magreste Jord, hvor Blomsterne voksede sparsomt og forpint. Det er vore nationale Smaakaarsfolk, hvis Arbejde, vi havde krævet i den brydsomme Tid, som i mange Maader har aflastet os. Hvad vilde have været skønnere og værdigere end at vi kunde bænket dem ved Gildebordet i Dag sammen med os, deres bedre stillede Bænkfæller og Haand i Haand med dem gaaet ind til Genforeningens Glæde, som de har fortjent, som vi. Den standende Strid havde fundet deres Rækker, der stod på den farligste Post, og selv om de fik Undsætning til aller sidst, redebon, Kærlighedsfuld og offervillig Støtte, saa de var i Fremgang og Udvikling en kort Stund, til deres sunkne haab løftedes, blev de for svage, for faa og de maatte ofres. Nu er den skiftende Grænse draget mellem dem og deres Landsmænd. Tilbage i Fjendevold maa de blive, uden noget haab om snarlig Udfrielse. Det er dybe Smertesnit i Glæden i Dag, at deres Fryderaab ikke kan blande sig med vort, som altid paa Kampdagene, da deres Kampraab klang med i Kor med vort. Derfor gaar det danske Folks Tanker i Dag mod Syd med den inderligste Medfølelse, at ikke ogsaa de kan tage del i Samlingsfesten.

Gid Fremtiden maa bringe vort Folk en god og Lykkelig Tid, med et dygtigt og resultatrigt Arbejde af hver sin Stand, og gid det maa bevare og hævde sin Suverænitet og Anseelse gennem Tiderne.

Derom kan vi forene vore varme Ønsker for det danske Folk. Lad os ogsaa her i denne Stund hædre os selv med at give og holde det Løfte, at støtte saa energisk vi formaar, økonomisk og kulturelt, de trofaste Danske, der ikke opnåede Genforeningen, og lad os hædre disje vore fraskilte ved at rejse os, dem til Tak og Ære!

Kilde

Trykt i avisen Heimdal 12/07/1920, side 5.

Tags

Festtale, Genforeningen 1920

Relateret

Hans Lorentzens tale ved genforeningsfejringen
10. juli 1920

Hans Peter Hanssens tale ved genforeningsfejringen
10. juli 1920

H.M. Kong Christian X's tale ved genforeningsfejringen
10. juli 1920

Otto Didrik Schacks tale ved genforeningsfejringen
10. juli 1920

Niels Neergaards tale ved genforeningsfejringen
10. juli 1920

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/peter-graus-tale-ved-genforeningsfejringen>